

De Joseps i Joans....

Fuster per a ociosos és una antologia ordenada per epígrafs molt generals, que ha buscat l'enorme energia que hi trobem els que ens agraden les paraules.

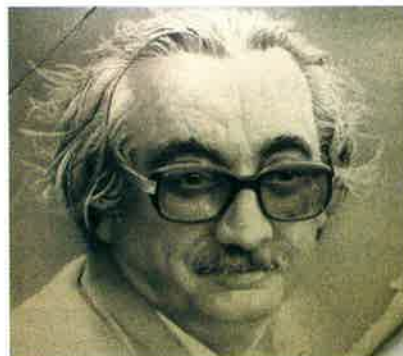
Fuster juga amb les paraules com si fossin pilotes de tennis: s'ha de ser cínic, escriu. *Cinisme* no és el contrari d'*hipòcrita*, sinó de *fariseu*. *Fariseu* i *cínic* són paraules que ja necessiten un aparatós apartat explicatiu a peu de pàgina. Quan dius "fariseus", remets a un remot episodi religiós o cinematogràfic.

Ell diu que és un opinador. Un que escriu opinions. Ara les opinions han decaïgut. Tothom vol dir realitats. O dades científicament contrastades. O resultats.

Ell va viure tres contextos –el règim franquista, la Transició i la democràcia formal– en què les opinions eren ben vingudes entre els discrepans. Hi havia el petit costum de llegir diaris i potser alguna revista. Ell escrivia per a les revistes i els diaris. Fumar, en aquelles dècades, era una forma de treure punta a un article, a un petit assaig. Aspirar el fum, omplir els pulmons de fum, feia rutllar millor la màquina d'escriure. Va arribar a ser un jornal·ler d'aquesta màquina d'escriure. Potser la brillantor de l'article li feia perdre la justícia de l'observació. Per exemple, als articles que escrivia a *Serra d'Or*, que solien ser una queixalada, va escriure sobre Raimon Obiols, que llavors era secretari del PSC, de qui va dir que era un moc d'Alfonso Guerra. Era un to combatiu que llavors no es portava.

↓
**AQUESTA ANTOLOGIA
TENDEIX A LA FORMA
MÉS EPIGRAMÀTICA,
LA QUE EXPRESSA EL SUAVÍSSIM
MOVIMENT DEL PENSAR**

Ara penso que, si hagués viscut el que ara fa el PSC, potser aquella observació li hauria semblat desproporcionada. I injusta. Iceta no és pas Raimon Obiols.

Potser el que Joan Fuster va practicar amb gran plaer fou el gust pel sarcasme en una societat literària molt mesurada. Molt petita. Molt plena de pors. Crec que, en les dictadures, l'escriptura es deforma tant pels que són al poder, que menteixen amb escrits plens de vent, com pels que estan a la contra, que la voluntat de descavalcar la dictadura els torna injustos i arbitraris.

Per a mi, estudiant de filologia, el Fuster més fi és el que sacseja la vida, des de la conversa, i canvia els estudis medievals que percebíem com a llunyans, rancis, antics i formals. Comentant March, escriu: "El matrimoni paralitzava l'amor.[...] Casats a la força [...], marit i muller quedaven invalidats per a l'amor recíproc. L'amor vertader ha de ser extraconjugal." El matís de l'última perífrasi verbal convertia el comentari en un assumpte roent.

Aquesta antologia es distingeix perquè tendeix a la forma més epigramàtica, més lenta, la que més expressa la gestació i el suavíssim moviment del pensar. Sovint he observat que les persones que pensen no mostren, per pudor, els elements dubitatius; els moviments lentíssims, com de llavor que germina i creix, del pensar. Solen donar-ho al final del procés, acabat i retallat. Fuster assaja un estil concret. Per exemple, quan "de la massa lenta i entrebancada dels seus versos [de March]", hi troba uns versos epigràfics que reuneixen la doble virtut de la poesia destinada a les inscripcions: concisió i energia.